

ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ

«Χρηματοδότηση, διαφάνεια και ισότητα ευκαιριών στην πολιτική δράσης»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1

Αντικείμενο

Αντικείμενο του παρόντος νόμου είναι η διασφάλιση της αυτονομίας της πολιτικής και της ισότητας των ευκαιριών μεταξύ κομμάτων και υποψηφίων, με την εισαγωγή υποχρεωτικών κανόνων για την χρηματοδότηση και τη διαφάνεια της πολιτικής δράσης. Προκειμένου για την εκπλήρωση του στόχου αυτού κρίνεται σκόπιμη η αντικατάσταση των άρθρων 1-27 του Ν. 3023/2002 από τα κάτωθι άρθρα 2-23.

Άρθρο 2 Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος νόμου νοούνται ως:

- (α) «Γενικές βουλευτικές εκλογές»: οι εκλογές για την ανάδειξη της Βουλής των Ελλήνων.
- (β) «Επιτροπή Ελέγχου»: η Επιτροπή των άρθρων 3,4 του παρόντος νόμου.
- (γ) «Ευρωβουλευτής»: ο Έλληνας αντιπρόσωπος στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.
- (δ) «Ευρωπαϊκές εκλογές»: οι εκλογές για την ανάδειξη των Ελλήνων αντιπροσώπων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.
- (ε) «Οικονομικός Υπεύθυνος»: ο κατά το άρθρο 18 του παρόντος νόμου υπεύθυνος για τη σύννομη διαχείριση των οικονομικών των πολιτικών κομμάτων και την τήρηση των προβλεπόμενων βιβλίων και στοιχείων.
- (στ) «Πόθεν έσχες»: ο τρόπος απόκτησης και η παρούσα κατάσταση της περιουσίας ενός προσώπου.
- (ζ) «Πολιτικό κόμμα»: η ένωση προσώπων με ξεχωριστή νομική προσωπικότητα, που έχει συσταθεί και λειτουργεί σύμφωνα με το άρθρο 29§1 του Συντάγματος και το άρθρο 29 του ν. 3023/2002 (Α'146), όπως εκάστοτε ισχύει.
- (η) «Προεκλογική περίοδος»: το χρονικό διάστημα από τη δημοσίευση του διατάγματος διάλυσης της Βουλής και προκήρυξης των γενικών εκλογών ή των ευρωπαϊκών εκλογών έως και την ημέρα των γενικών εκλογών ή των ευρωπαϊκών εκλογών αντιστοίχως. Σε περίπτωση εξάντλησης της θητείας της Βουλής, η προεκλογική περίοδος αρχίζει την διωδέκατη ημέρα πριν από τη λήξη της

βουλευτικής περιόδου, κατά το άρθρο 51§3 του Συντάγματος και λήγει κατά την ημέρα των γενικών εκλογών.

(θ) «Συνασπισμός κομμάτων»: η πολιτική σύμπραξη δύο ή περισσότερων πολιτικών κομμάτων με σκοπό την κοινή κάθοδο στις γενικές ή τις ευρωπαϊκές εκλογές και την από κοινού δράση.

Άρθρο 3 **Επιτροπή Ελέγχου**

1. Ο έλεγχος των οικονομικών των κομμάτων και συνασπισμών και των υποψήφιων βουλευτών, καθώς και η τήρηση των κάθε μορφής υποχρεώσεων που απορρέουν από τον παρόντα νόμο, ανατίθεται σε Επιτροπή Ελέγχου, η οποία ενεργεί, ως ειδικό όργανο, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 29 του Συντάγματος. Η Επιτροπή υποστηρίζεται από ειδική Υπηρεσία της Βουλής, όπως προβλέπεται στην παράγραφο 5 του Άρθρου 4 του νόμου αυτού.

2. Η Επιτροπή Ελέγχου συγκροτείται από έναν Υποδιοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος ως Πρόεδρο και πέντε Μέλη ως εξής:

α. Δύο Μέλη του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

β. Ένα Μέλος του Αρείου Πάγου και

γ. Έναν καθηγητή Α.Ε.Ι. στο γνωστικό αντικείμενο της οικονομικής επιστήμης

δ. Έναν Ορκωτό Ελεγκτή

Τα μέλη επιλέγονται και διορίζονται από την Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής.

Στην Επιτροπή μετέχουν ως απλοί παρατηρητές βουλευτές εκπρόσωποι κάθε κόμματος ή συνασπισμού κομμάτων που εκπροσωπείται στη Βουλή. Στην περίπτωση κατά την οποία γίνεται έλεγχος ων οικονομικών των κομμάτων, τα οποία έλαβαν μέρος στις εκλογές για την ανάδειξη Ελλήνων Αντιπροσώπων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στην Επιτροπή Ελέγχου μετέχει ως παρατηρητής και βουλευτής του κόμματος που εκπροσωπείται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, εφόσον στερείται αντίστοιχης εκπροσώπησης στη Βουλή.

3. Η Επιτροπή Ελέγχου δεν υπόκειται σε κανέναν διοικητικό έλεγχο και τα μέλη της, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, απολαύουν προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας

4. Η ιδιότητα του Προέδρου και του Μέλους της Επιτροπής Ελέγχου είναι ασυμβίβαστη με την ιδιότητα του μέλους πολιτικού κόμματος. Αν ο Πρόεδρος και τα Μέλη της Επιτροπής, αποκτήσουν, μετά τον διορισμό τους, την ιδιότητα του μέλους πολιτικού κόμματος ή προβούν σε εκδηλώσεις υπέρ ή κατά πολιτικού κόμματος ή συνασπισμού, εκπίπτουν αυτοδικαίως από την ιδιότητά τους.

5. Στην διαπίστωση του ασυμβίβαστου της προηγούμενης παραγράφου προβαίνει η Επιτροπή, χωρίς συμμετοχή του Μέλους της, στο πρόσωπο του οποίου ενδέχεται να συντρέχει το ασυμβίβαστο. Η Επιτροπή αποφασίζει ύστερα από ακρόαση του εν

λόγω Μέλους. Τη διαδικασία κινεί είτε ο Πρόεδρος της Επιτροπής, είτε ο Πρόεδρος της Βουλής.

6. Κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, τα Μέλη της Επιτροπής Ελέγχου υπακούοντων στη συνείδησή τους και των νόμου. Υπόκεινται στο καθήκον εχεμύθειας. Το καθήκον εχεμύθειας υφίσταται και μετά την αποχώρησή τους.

7. Στην έδρα κάθε Νομού συγκροτείται, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, που εκδίδεται το αργότερο εντός τριών (3) ημερών από την προκήρυξη των εκλογών, Τοπική Επιτροπή ελέγχου Εκλογικών Παραβάσεων, με Πρόεδρο το Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας ή τον οριζόμενο, με την ίδια απόφαση, αναπληρωτή του. Για τη συγκρότησή της εφαρμόζονται, αναλόγως, οι διατάξεις των παραγράφων 1, 2 και 3 του άρθρου 28 του παρόντος νόμου.

β. Η οικεία Τοπική Επιτροπή παραλαμβάνει και ελέγχει καταγγελίες, οι οποίες αφορούν την τίρηση των υποχρεώσεων των κομμάτων, των συνασπισμών και των υποψήφιων βουλευτών, που απορρέουν από τον παρόντα νόμο και τις κατ' εξουσιοδότησή του εκδοθείσες αποφάσεις, μόνον, εφόσον είναι έγγραφες, επώνυμες και υποβληθούν μέχρι του πέρατος της διεξαγωγής της ψηφοφορίας.

"γ.ι. Η Τοπική Επιτροπή, εφόσον κρίνει ότι η καταγγελία είναι ορισμένη και βάσιμη, καλεί τους εκπροσώπους των κομμάτων, των συνασπισμών και τους υποψήφιους βουλευτές κατά των οποίων στρέφεται η καταγγελία, προς ακρόαση και συλλέγει το, κατά την κρίση της, αναγκαίο αποδεικτικό υλικό."

ii. Το σχετικό αποδεικτικό πόρισμα, που συντάσσει, διαβιβάζεται στην Επιτροπή ελέγχου της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού, η οποία εκτιμά ελεύθερα το περιεχόμενό του.

iii. Εκπρόσωπος κόμματος, συνασπισμός και υποψήφιος βουλευτής μπορεί να καταγγείλει, εγγράψως, στην Τοπική Επιτροπή οποιαδήποτε ενέργεια τρίτου η οποία αποσκοπεί στη θεμελίωση παράβασης των κάθε μορφής υποχρεώσεων που απορρέουν από τον παρόντα νόμο και τις κατ' εξουσιοδότησή του εκδοθείσες αποφάσεις. Η Επιτροπή συγκαλείται και επιλαμβάνεται της καταγγελίας εντός εικοσιτεσσάρων ωρών.

δ. Κατά τη διάρκεια της προεκλογικής περιόδου δεν είναι επιτρεπτή η δημοσιοποίηση δια του Τύπου και η παρουσίαση δια των ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών σταθμών του περιεχομένου των καταγγελιών της παρούσας παραγράφου, με εξαίρεση τις καταγγελίες που αφορούν την προεκλογική δραστηριότητα κομμάτων και συνασπισμών κομμάτων. Κατά των παραβατών επιβάλλονται οι κυρώσεις των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 27 του παρόντος νόμου.

ε. Εντός δεκαπέντε ημερών από τη διεξαγωγή των εκλογών η Τοπική Επιτροπή ελέγχου Εκλογικών Παραβάσεων συντάσσει έκθεση για τα πεπραγμένα του εκλογικού αγώνα στην οποία επισυνάπτεται και το σχετικό αποδεικτικό υλικό. Η έκθεση αυτή διαβιβάζεται στην Επιτροπή ελέγχου της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου.

στ.ι. Για το έργο της η Τοπική Επιτροπή επικουρείται από υπαλλήλους της Περιφέρειας, οι οποίοι ορίζονται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας.

ii. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, μετά από γνώμη της Διακομματικής Επιτροπής Εκλογών, μπορεί να καθορίζεται ο ειδικότερος τρόπος άσκησης των αρμοδιοτήτων από τις Τοπικές Επιτροπές Ελέγχου Εκλογικών Παραβάσεων και να ρυθμίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου.

Άρθρο 4 **Αρμοδιότητες-Λειτουργία-Αποφάσεις**

1. Η Επιτροπή Ελέγχου με την υποστήριξη του σώματος ορκωτών εκτιμητών και υπαλλήλων της Βουλής έχει τις ακόλουθες ιδίως αρμοδιότητες:

- (α) Διεξάγει τους ελέγχους που προβλέπουν οι διατάξεις του παρόντος νόμου.
  - (β) Επιβάλλει τις διοικητικές κυρώσεις που προβλέπουν οι διατάξεις του παρόντος νόμου.
  - (γ) Εκδίδει οδηγίες προς το σκοπό ενιαίας εφαρμογής των ρυθμίσεων του παρόντος νόμου
  - (δ) Εκδίδει κανονιστικές πράξεις για τη ρύθμιση ειδικών, τεχνικών και λεπτομερειακών θεμάτων, στα οποία αναφέρεται ο παρόν νόμος.
  - (ε) Συντάσσει κατάλογο με το τεκμαιρόμενο κόστος συγκεκριμένων δραστηριοτήτων και μέσων προβολής των κομμάτων και των υποψήφιων βουλευτών.
  - (στ) Προβαίνει σε χρηματική αποτίμηση των κάθε είδους παροχών και διευκολύνσεων σε είδος προς πολιτικά κόμματα, βουλευτές και ευρωβουλευτές, κατά τη διάρκεια της θητείας τους, και υποψήφιους βουλευτές και ευρωβουλευτές.
  - (ζ) Καθορίζει το ανώτατο όριο επιτρεπόμενων προεκλογικών δαπανών των υποψήφιων βουλευτών για κάθε εκλογική περιφέρεια.
  - (η) Ανακοινώνει στην Βουλή τις παραβάσεις του παρόντος νόμου που διαπίστωσε κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων της.
  - (θ) Συντάσσει κάθε χρόνο έκθεση για την εκτέλεση της αποστολής της κατά το προηγούμενο ημερολογιακό έτος. Στην έκθεση επισημαίνονται και οι τυχόν ενδεικνύμενες νομοθετικές μεταβολές στο τομέα της χρηματοδότησης και διαφάνειας της πολιτικής δράσης.
2. Κατά την διεξαγωγή ελέγχων, η Επιτροπή έχει δικαίωμα πρόσβασης και συλλογής κάθε πληροφορίας, χωρίς να μπορεί να της αντιταχθεί οποιοδήποτε χρηματιστηριακό, φορολογικό ή τραπεζικό απόρρητο. Μπορεί να ζητά στο πλαίσιο των ελέγχων και των ερευνών που διεξάγει τη συνεργασία κάθε είδους και την παροχή στοιχείων από φυσικά πρόσωπα, δικαστικές, προανακριτικές ή ανακριτικές αρχές, δημόσιες υπηρεσίες, νομικά πρόσωπα δημόσιου ή ιδιωτικού δικαίου και οργανισμούς οποιασδήποτε μορφής.

3. Για την εκπλήρωση της αποστολής της, η Επιτροπή αναθέτει τη διενέργεια λογιστικής ή οικονομικής πραγματογνωμοσύνης ή άλλων ελεγκτικών πράξεων σε ορκωτούς ελεγκτές, οι οποίοι εξετάζουν λεπτομερώς τα βιβλία και τα παραστατικά των κομμάτων και των υποψηφίων βουλευτών, πριν από τη διεξαγωγή ελέγχου από την Επιτροπή και συντάσσουν αναλυτική έκθεση που υποβάλλεται στην Επιτροπή για τη υποβοήθηση του έργου της. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται ο αριθμός των ελεγκτών, οι και οι διαδικασία ορισμούς τους, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.
4. Όποιος παρεμποδίζει με οποιονδήποτε τρόπο το ελεγκτικό έργο και ιδίως αρνείται την παροχή στοιχείων στην Επιτροπή ή στους ορκωτούς ελεγκτές τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον έξι μηνών.
5. Η Ειδική Υπηρεσία της Βουλής στελεχώνεται με απόφαση του Προέδρου της και ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων του Κανονισμού της Βουλής, που αναφέρονται στο προσωπικό της.
6. Μετά το πέρας του ελέγχου, συντάσσεται αναλυτική έκθεση στην οποία προσαρτάται ως παράρτημα η έκθεση των ορκωτών ελεγκτών. Η έκθεση της Επιτροπής, με το παράρτημά της, υποβάλλεται αμέσως στον Πρόεδρο της Βουλής και στον Υπουργό Εσωτερικών, στον Υπουργό Οικονομικών, καθώς και στην Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής.
7. Η Επιτροπή διατηρεί ιστοσελίδα, στην οποία αναρτά τις πράξεις και αποφάσεις της. Οι ελεγχόμενοι βάση των διατάξεων του παρόντος νόμου, δεν μπορούν να αντιταχθούν στην ανάρτηση των στοιχείων που τα αφορούν, κατ' επίκληση της προστασίας των προσωπικών δεδομένων τους.
8. Η Επιτροπή Ελέγχου συνεδριάζει τακτικώς ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου και εκτάκτως ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου ή αίτηση δύο τουλάχιστον Μελών της. Για τη νόμιμη απαρτία απαιτείται η παρουσία τριών (3) τουλάχιστον Μελών, μεταξύ των οποίων οπωσδήποτε ο Πρόεδρος ή ο αναπληρωτής του, και αποφασίζει με την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων. Σε περίπτωση ισοψηφίας υπερισχύει η ψήφος του Προέδρου. Αν υπάρχουν περισσότερες από δύο γνώμες, οι ακολουθούντες την ασθενέστερη οφείλουν να προσχωρήσουν σε μία από τις επικρατέστερες. Η γνώμη της μειοψηφίας δημοσιεύεται.
9. Ο Πρόεδρος εκπροσωπεί την Επιτροπή Ελέγχου ενώπιον κάθε αρχής, καθώς και σε επιτροπές, ομάδες και συνεδριάσεις με αντικείμενο που άπτεται των αρμοδιοτήτων της Επιτροπής Ελέγχου. 10. Στον Πρόεδρο της Επιτροπής Ελέγχου ανήκει η ευθύνη της λειτουργίας της, καθώς και της λειτουργίας της Γραμματείας. Ο Πρόεδρος μπορεί να εξουσιοδοτεί αέλος της Επιτροπής Ελέγχου ή προϊστάμενο υπηρεσίας της Γραμματείας να υπογράφει με «εντολή Προέδρου» έγγραφα, εντάλματα πληρωμής ή άλλες πράξεις. Ο Πρόεδρος είναι ο διοικητικός προϊστάμενος του προσωπικού της Γραμματείας, ασκεί την επ' αυτού πειθαρχική εξουσία και μπορεί να επιβάλλει πειθαρχική ποινή το πολύ προστίμου ίσου προς το ήμισυ των μηνιαίων αποδοχών του εγκαλουμένου.

11. Με απόφαση του Προέδρου της Βουλής, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση της Επιτροπής Ελέγχου, δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και αναρτάται στην ιστοσελίδα της, ρυθμίζεται κάθε θέμα που αφορά την οργάνωση και λειτουργία της.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β' ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΚΟΜΜΑΤΩΝ

Αρθρο 5

Κρατική χρηματοδότηση

1. Τα πολιτικά κόμματα δικαιούνται χρηματοδότησης από το κράτος για την αντιμετώπιση εκλογικών και λειτουργικών δαπανών.
2. Η κρατική χρηματοδότηση διακρίνεται σε τακτική και εκλογική.
3. Η τακτική χρηματοδότηση καταβάλλεται κατ' έτος και ανέρχεται σε ποσοστό μηδέν κόμμα ογδόντα πέντε τοις χιλίοις (0,85 ο/οο) των τακτικών εσόδων του κρατικού προϋπολογισμού του αντίστοιχου οικονομικού έτους. Από το οικονομικό έτος 2013 και εφεξής, το ως άνω ποσοστό μειώνεται κατ' έτος κατά πέντε τοις χιλίοις (5 %) και μέχρι ποσοστού μηδέν κόμμα πενήντα τοις χιλίοις (0,50 %) των τακτικών εσόδων του κρατικού προϋπολογισμού του αντίστοιχου οικονομικού έτους, εφ' όσον το ...σιο έλλειμμα του κρατικού προϋπολογισμού του προηγούμενου οικονομικού έτους εξακολουθεί να υπερβαίνει το τρία τοις εκατό (3%).
4. Η εκλογική χρηματοδότηση καταβάλλεται κατά την διεξαγωγή γενικών βουλευτικών εκλογών ή ευρωπαϊκών εκλογών. Ανέρχεται σε ποσοστό μηδέν κόμμα δέκα επτά τοις χιλίοις (0,17 ο/οο) των τακτικών εσόδων του κρατικού προϋπολογισμού του οικονομικού έτους, κατά την διάρκεια του οποίου διεξάγονται εκλογές. Αν στο ίδιο οικονομικό έτος διεξαχθούν περισσότερες εκλογές από μία, σύμφωνα με το εδάφιο α' της παρούσης παραγράφου, το ανωτέρω ποσοστό δεν μπορεί να υπερβεί αθροιστικά το μηδέν κόμμα είκοσι έξη τοις χιλίοις (0,26 ο/οο). Σε περίπτωση ταυτόχρονης διεξαγωγής βουλευτικών εκλογών και ευρωπαϊκών εκλογών, δεν καταβάλλεται κανένα επιπλέον ποσό, πέραν του προβλεπόμενου από το εδάφιο β' της παρούσης παραγράφου.
5. Επιτρέπεται η ίδρυση κέντρων ερευνών και μελετών από πολιτικά κόμματα και συνασπισμούς. Επιτρέπεται η ενίσχυση των κέντρων του παρόντος άρθρου από Έλληνες πολίτες με χορηγίες και δωρεές, υπό τους όρους του άρθρου 10. Η χρηματική αποτίμηση των κάθε είδους παροχών σε είδος γίνεται από την Επιτροπή Ελέγχου.
6. Οι αναγκαίες πιστώσεις για τη χρηματοδότηση των πολιτικών κομμάτων εγγράφονται στον προϋπολογισμό της Βουλής. Οι πιστώσεις αυτές δεν επιτρέπεται να

υπερβαίνουν το μηδέν κόμμα ενενήντα τέσσερα τοις χιλίοις (0,94 ο/οο) των τακτικών εσόδων του κρατικού προϋπολογισμού του αντίστοιχου οικονομικού έτους. Εφ' όσον πρόκειται για έτος διεξαγωγής περισσότερων της μιας εκλογών, το ανωτέρω ποσοστό μπορεί να αυξηθεί το πολύ έως το ένα κόμμα μηδέν τρία τοις χιλίοις (1,03 ο/οο) των τακτικών εσόδων του κρατικού προϋπολογισμού του αντίστοιχου οικονομικού έτους.

Άρθρο 6

Δικαιούχοι κρατικής χρηματοδότησης

1. Τακτική χρηματοδότηση δικαιούνται:

- α. Τα πολιτικά κόμματα και οι συνασπισμοί που εκπροσωπούνται στη Βουλή με βουλευτές εκλεγμένους στις γενικές βουλευτικές εκλογές από τους συνδυασμούς του ίδιου κόμματος ή συνασπισμού.
- β. Τα πολιτικά κόμματα και οι συνασπισμοί από τους συνδυασμούς των οποίων έχουν εκλεγεί αντιπρόσωποι στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.
- γ. Τα πολιτικά κόμματα και οι συνασπισμοί που δεν εκπροσωπούνται στη Βουλή και που, στις τελευταίες γενικές βουλευτικές εκλογές είχαν καταρτίσει συνδυασμούς στο σύνολο των εκλογικών περιφερειών της χώρας και συγκεντρώσει αριθμό ψήφων τουλάχιστον ίσο με το ένα κόμμα πέντε τοις εκατό (1,5%) του συνόλου των έγκυρων ψηφοδελτίων της επικράτειας.
- δ. Τα πολιτικά κόμματα και οι συνασπισμοί που δεν εκπροσωπούνται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και που, στις τελευταίες ευρωπαϊκές εκλογές είχαν συγκεντρώσει αριθμό ψήφων τουλάχιστον ίσο με το δύο κόμμα πέντε τοις εκατό (2,5%) του συνόλου των έγκυρων ψηφοδελτίων της επικράτειας στις εκλογές αυτές.

2. Εκλογική χρηματοδότηση δικαιούνται:

- α. Τα πολιτικά κόμματα και οι συνασπισμοί που έχουν καταρτίσει συνδυασμούς στο σύνολο των εκλογικών περιφερειών της χώρας στις γενικές βουλευτικές εκλογές που αφορά η χρηματοδότηση και έχουν συγκεντρώσει αριθμό ψήφων τουλάχιστον ίσο με το ένα τοις εκατό (1%) του συνόλου των έγκυρων ψηφοδελτίων της επικράτειας.
- β. Τα πολιτικά κόμματα και οι συνασπισμοί που συμμετείχαν στις ευρωπαϊκές εκλογές και συγκέντρωσαν αριθμό ψήφων τουλάχιστον ίσο με το ένα τοις εκατό (1%) του συνόλου των έγκυρων ψηφοδελτίων της επικράτειας.

- 3. Το ποσό της τακτικής και της εκλογικής χρηματοδότησης, το οποίο δικαιούται συνασπισμός, κατανέμεται μεταξύ των κομμάτων που τον απαρτίζουν βάσει έγγραφης συμφωνίας που συνάπτουν μεταξύ τους. Η συμφωνία συνυποβάλλεται στον Πρόεδρο της Βουλής με την αίτηση για την προκαταβολή και την καταβολή της εκλογικής χρηματοδότησης. Αν δεν υποβληθεί συμφωνία, το ποσό κατανέμεται ισομερώς μεταξύ των κομμάτων που απαρτίζουν τον συνασπισμό. Σε περίπτωση

αποχώρησης πολιτικού κόμματος από συνασπισμό, το ποσό της κρατικής χρηματοδότησης το οποίο δικαιούται κατανέμεται βάσει της συμφωνίας του εδαφίου α' της παρούσης παραγράφου. Αν δεν έχει υποβληθεί συμφωνία, σύμφωνα με το εδάφιο β' της παρούσης παραγράφου, το εν λόγω ποσό κατανέμεται ισομερώς μεταξύ των κομμάτων που απάρτιζαν τον συνασπισμό, στα οποία συνυπολογίζεται και εκείνο που αποχώρησε.

Άρθρο 7

Κατανομή τακτικής χρηματοδότησης

1. Η κατά το άρθρο 5§3 του παρόντος νόμου τακτική χρηματοδότηση κατανέμεται σε όσους την δικαιούνται σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 11 ως ακολούθως:
  - α. Ποσοστό εβδομήντα τοις εκατό (70%) καταβάλλεται στα πολιτικά κόμματα και τους συνασπισμούς που εκπροσωπούνται στη Βουλή με βουλευτές εκλεγμένους στις γενικές εκλογές από τους συνδυασμούς του ίδιου κόμματος ή συνασπισμού, κατ' αναλογία προς τον αριθμό των ψήφων που έλαβε το καθένα σε όλη την επικράτεια στις αμέσως προηγούμενες γενικές εκλογές.
  - β. Ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) καταβάλλεται ισόποσα στα πολιτικά κόμματα και τους συνασπισμούς από τους συνδυασμούς των οποίων έχουν εκλεγεί αντιπρόσωποι στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Στην κατανομή του ποσοστού αυτού μετέχουν τα κόμματα και οι συνασπισμοί που εμπίπτουν στην περίπτωση α' της παρούσης παραγράφου.
  - γ. Ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) καταβάλλεται ισόποσα στα πολιτικά κόμματα και τους συνασπισμούς που δεν εκπροσωπούνται στη Βουλή και που, στις τελευταίες γενικές εκλογές είχαν καταρτίσει συνδυασμούς στο σύνολο των εκλογικών περιφερειών της χώρας και συγκεντρώσει αριθμό ψήφων τουλάχιστον ίσο με το ένα κόμμα πέντε τοις εκατό (1,5%) του συνόλου των έγκυρων ψηφοδελτίων της επικράτειας. Κανένα κόμμα ή συνασπισμός που δικαιούται χρηματοδότηση σύμφωνα με την παρούσα περίπτωση, δεν λαμβάνει ποσό ανώτερο του πενήντα τοις εκατό (50%) από εκείνο που λαμβάνει το τελευταίο κατά σειρά κόμμα που δικαιούται χρηματοδότηση σύμφωνα μες την περίπτωση α' της παρούσης παραγράφου. Αν υπάρξει υπόλοιπο, μεταφέρεται στον προϋπολογισμό της Βουλής του επόμενου οικονομικού έτους.
  - δ. Ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) καταβάλλεται ισόποσα στα πολιτικά κόμματα και τους συνασπισμούς που δεν εκπροσωπούνται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και που, στις τελευταίες ευρωπαϊκές εκλογές είχαν συγκεντρώσει αριθμό ψήφων τουλάχιστον ίσο με το δύο κόμμα πέντε τοις εκατό (2,5%) του συνόλου των έγκυρων ψηφοδελτίων της επικράτειας στις εκλογές αυτές. Κανένα κόμμα ή συνασπισμός που δικαιούται χρηματοδότηση σύμφωνα με την παρούσα περίπτωση, δεν λαμβάνει ποσό ανώτερο

του πενήντα τοις εκατό (50%) από εκείνο που λαμβάνει το τελευταίο κατά σειρά κόμμα που δικαιούται χρηματοδότηση σύμφωνα με την περίπτωση β' της παρούσης παραγράφου. Αν υπάρξει υπόλοιπο, μεταφέρεται στον προϋπολογισμό της Βουλής του επόμενου οικονομικού έτους.

2. Ποσοστό είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) της τακτικής χρηματοδότησης που δικαιούται κάθε πολιτικό κόμμα ή συνασπισμός σύμφωνα με τους ειδικότερους ορισμούς της προηγούμενης παραγράφου παρακρατείται και δεν καταβάλλεται στο αντίστοιχο πολιτικό κόμμα ή συνασπισμό αν αυτό δεν προσκομίσει τραπεζικά παραστατικά και άλλες επαρκείς αποδείξεις ότι συγκέντρωσε ποσό του αυτού ύψους τουλάχιστον από ιδιωτική χρηματοδότηση. σύμφωνα με τους ορισμούς της παραγράφου 3 του άρθρου 14 του παρόντος νόμου. Σχετική βεβαίωση εκδίδει η Επιτροπή Ελέγχου στην οποία υποβάλλονται τα αναγκαία παραστατικά και άλλα αποδεικτικά στοιχεία, ύστερα από έλεγχο των τελευταίων.

3. Η τακτική χρηματοδότηση χορηγείται για τη χρονική περίοδο από το επόμενο έτος εκείνου κατά το οποίο διεξήχθησαν οι γενικές εκλογές ή οι ευρωπαϊκές εκλογές έως το τέλος του έτους διεξαγωγής των αμέσως επόμενων αντίστοιχων εκλογών.

4. Με απόφαση του Προέδρου της Βουλής, που εκδίδεται το πρώτο τρίμηνο κάθε έτους, δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και αναρτάται στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Εσωτερικών και της Επιτροπής Ελέγχου, καθορίζονται τα κόμματα και οι συνασπισμοί που εμπίπτουν σε καθεμιά από τις κατηγορίες της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου και το ποσό τακτικής χρηματοδότησης που καταβάλλεται σε αυτά.

Άρθρο 8 **Κατανομή εκλογικής χρηματοδότησης**

1. Η κατά το άρθρο 5§5 του παρόντος νόμου εκλογική χρηματοδότηση κατανέμεται σε όσους την δικαιούνται, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 11 ως ακολούθως:

α. Ποσοστό τριάντα τοις εκατό (30%) της εκλογικής χρηματοδότησης κατανέμεται ισομερώς σε όσα κόμματα και συνασπισμούς συγκέντρωσαν αριθμό ψήφων τουλάχιστον ίσο με ένα τοις εκατό (1%) στις γενικές εκλογές που αφορά η χρηματοδότηση. Το αυτό ποσοστό κατανέμεται και σε όσα κόμματα ή συνασπισμούς συγκέντρωσαν τουλάχιστον το ίδιο ποσοστό ψήφων στις ευρωπαϊκές εκλογές.

β. Ποσοστό είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) της εκλογικής χρηματοδότησης κατανέμεται ισομερώς σε όσα κόμματα και συνασπισμούς συγκέντρωσαν αριθμό ψήφων τουλάχιστον ίσο με δύο τοις εκατό (2%) στις γενικές εκλογές που αφορά η χρηματοδότηση. Το αυτό ποσοστό κατανέμεται και σε όσα κόμματα ή συνασπισμούς συγκέντρωσαν τουλάχιστον το ίδιο ποσοστό ψήφων στις ευρωπαϊκές εκλογές.

γ. Ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%) της εκλογικής χρηματοδότησης κατανέμεται σε όσα κόμματα και συνασπισμούς συγκέντρωσαν αριθμό ψήφων τουλάχιστον ίσο με

πέντε τοις εκατό (5%) στις γενικές εκλογές που αφορά η χρηματοδότηση, κατ' αναλογία προς τον αριθμό ψήφων που έλαβε το καθένα σε όλη την επικράτεια. Το αυτό ποσοστό κατανέμεται και σε όσα κόμματα ή συνασπισμούς συγκέντρωσαν τουλάχιστον το ίδιο ποσοστό ψήφων στις ευρωπαϊκές εκλογές.

δ. Ποσοστό δεκαπέντε τοις εκατό (15%) της εκλογικής χρηματοδότησης κατανέμεται σε όσα κόμματα και συνασπισμούς συγκέντρωσαν αριθμό ψήφων τουλάχιστον ίσο με δέκα τοις εκατό (10%) στις γενικές εκλογές που αφορά η χρηματοδότηση, κατ' αναλογία προς τον αριθμό ψήφων που έλαβε το καθένα σε όλη την επικράτεια. Το αυτό ποσοστό κατανέμεται και σε όσα κόμματα ή συνασπισμούς συγκέντρωσαν τουλάχιστον το ίδιο ποσοστό ψήφων στις ευρωπαϊκές εκλογές.

ε. Ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) της εκλογικής χρηματοδότησης κατανέμεται σε όσα κόμματα και συνασπισμούς συγκέντρωσαν αριθμό ψήφων τουλάχιστον ίσο με είκοσι τοις εκατό (20%) στις γενικές εκλογές που αφορά η χρηματοδότηση, κατ' αναλογία προς τον αριθμό ψήφων που έλαβε το καθένα σε όλη την επικράτεια. Το αυτό ποσοστό κατανέμεται και σε όσα κόμματα ή συνασπισμούς συγκέντρωσαν τουλάχιστον το ίδιο ποσοστό ψήφων στις ευρωπαϊκές εκλογές.

2. Η εκλογική χρηματοδότηση καταβάλλεται σε όσους την δικαιούνται ως εξής:

α. Στα πολιτικά κόμματα και τους συνασπισμούς που εκπροσωπούνταν στην προηγούμενη Βουλή ή που είχαν τύχει εκλογικής χρηματοδότησης κατά τις προηγούμενες γενικές εκλογές προκαταβάλλεται, εάν το ζητήσουν, το ήμισυ της εκλογικής χρηματοδότησης που τους είχε καταβληθεί στις προηγούμενες εκλογές, εντός πενθημέρου από την προκήρυξη των εκλογών ή τη λήξη της βουλευτικής περιόδου. Τυχόν επί πλέον ποσό, το οποίο θα δικαιούνται βάσει του συνολικού αριθμού των ψήφων που συγκέντρωσαν στις εκλογές που αφορά η χρηματοδότηση, θα τους καταβάλλεται εντός διμήνου από την διεξαγωγή των εκλογών αυτών. Η σχετική αίτηση υποβάλλεται στον Πρόεδρο της Βουλής. Για το ακριβές προκαταβλητέο ποσό και το υπόλοιπο που τυχόν κάθε κόμμα θα δικαιούται, ο Πρόεδρος της Βουλής εκδίδει κάθε φορά απόφαση, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και αναρτάται αμέσως στην ιστοσελίδα της Επιτροπής Ελέγχου.

β. Στα πολιτικά κόμματα και τους συνασπισμούς που εκπροσωπούνταν στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή που είχαν τύχει εκλογικής χρηματοδότησης κατά τις προηγούμενες ευρωπαϊκές εκλογές προκαταβάλλεται, εάν το ζητήσουν, το ήμισυ της εκλογικής χρηματοδότησης που τους είχε καταβληθεί στις προηγούμενες εκλογές, τριάντα τουλάχιστον ημέρες πριν από την διεξαγωγή των ευρωπαϊκών εκλογών. Τυχόν επί πλέον ποσό, το οποίο θα δικαιούνται βάσει του συνολικού αριθμού των ψήφων που συγκέντρωσαν στις εκλογές που αφορά η χρηματοδότηση, θα τους καταβάλλεται εντύς διμήνου από την διεξαγωγή των εκλογών αυτών. Η σχετική αίτηση υποβάλλεται στον Πρόεδρο της Βουλής. Για το ακριβές προκαταβλητέο ποσό και το υπόλοιπο που τυχόν κάθε κόμμα θα δικαιούται, ο Πρόεδρος της Βουλής

εκδίδει κάθε φορά απόφαση, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και αναρτάται αμέσως στην ιστοσελίδα της Επιτροπής Ελέγχου.

γ. Στα πολιτικά κόμματα και τους συνασπισμούς που συμμετέχουν για πρώτη φορά σε γενικές εκλογές ή σε ευρωπαϊκές εκλογές ή που δεν είχαν τύχει εκλογικής χρηματοδότησης στις αμέσως προηγούμενες εκλογές, γενικές ή ευρωπαϊκές, προκαταβάλλεται, εάν το ζητήσουν, το ένα τέταρτο της εκλογικής χρηματοδότησης που είχε καταβληθεί στο τελευταίο σε αριθμό ψήφων δικαιούχο κόμμα στις αμέσως προηγούμενες εκλογές, γενικές ή ευρωπαϊκές. Σε περίπτωση γενικών εκλογών, η προκαταβολή γίνεται εντός δεκαημέρου από την προκήρυξη των εκλογών ή τη λήξη της βουλευτικής περιόδου. Σε περίπτωση ευρωπαϊκών εκλογών, η προκαταβολή γίνεται τριάντα τουλάχιστον ημέρες πριν από τη διεξαγωγή τους. Προϋπόθεση για την προκαταβολή είναι το ενδιαφερόμενο κόμμα ή συνασπισμός να έχει υποβάλει ισόποση εγγυητική επιστολή αναγνωρισμένης τράπεζας και, επί πλέον, προκειμένου περί γενικών βουλευτικών εκλογών, να έχει καταρτίσει συνδυασμούς στο σύνολο των εκλογικών περιφερειών της χώρας. Τυχόν επί πλέον ποσό, το οποίο το ενδιαφερόμενο κόμμα ή συνασπισμός θα δικαιούται βάσει του συνολικού αριθμού των ψήφων που συγκέντρωσε στις εκλογές που αφορά η χρηματοδότηση, θα του καταβάλλεται εντός διμήνου από την διεξαγωγή των εκλογών. Η σχετική αίτηση, με τα αναγκαία δικαιολογητικά, υποβάλλεται στον Πρόεδρο της Βουλής. Σε περίπτωση που το ως άνω πολιτικό κόμμα ή ο συνασπισμός δεν συγκεντρώσει τον ελάχιστο αριθμό ψήφων που προβλέπεται αντιστοίχως για τις γενικές εκλογές και για τις ευρωπαϊκές από τις περιπτ. α' και β' της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, το ποσό της εκλογικής χρηματοδότησης που προκαταβλήθηκε επιστρέφεται απόκως, εντός διμήνου από την διεξαγωγή των εκλογών, άλλως η εγγυητική επιστολή καταπίπτει. Για το ακριβές προκαταβλητέο ποσό και το υπόλοιπο που τυχόν κάθε κόμμα θα δικαιούται, ο Πρόεδρος της Βουλής εκδίδει κάθε φορά απόφαση, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και αναρτάται αμέσως στην ιστοσελίδα της Επιτροπής Ελέγχου.

3. Για να εισπράξουν την εκλογική χρηματοδότηση σύμφωνα με το παρόν άρθρο, τα κόμματα και οι συνασπισμοί που την δικαιούνται υποβάλλουν προς έλεγχο, κάθε είδους αποδείξεις, τραπεζικά και άλλα παραστατικά για τις προεκλογικές τους δαπάνες στην Επιτροπή Ελέγχου, η οποία εκδίδει σχετική βεβαίωση. Αν το σύνολο των προεκλογικών δαπανών κάθε κόμματος ή συνασπισμού που αναγράφεται στη βεβαίωση της Επιτροπής, υπερβαίνει το συνολικό ποσό που αυτά δικαιούνται σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, τους καταβάλλεται το τελευταίο αυτό ποσό. Αν το σύνολο των προεκλογικών δαπανών κάθε κόμματος ή συνασπισμού που αναγράφεται στη βεβαίωση της Επιτροπής, υπολείπεται του συνολικού ποσού που αυτά δικαιούνται, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, τους καταβάλλεται το ποσό που αναγράφεται στην βεβαίωση της Επιτροπής.

4. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου δεν ισχύουν για την είσπραξη από κόμματα ή συνασπισμούς της προκαταβολής της εκλογικής χρηματοδότησης, σύμφωνα με τις περιπτώσεις α', β' και γ' της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου. Αν το ποσό που αναγράφεται στην κατά την προηγούμενη παράγραφο βεβαίωση της Επιτροπής Ελέγχου υπολείπεται του ποσού της προκαταβολής που εισπράχθηκε, το κόμμα ή ο συνασπισμός υποχρεούνται να επιστρέψουν την διαφορά.

Άρθρο 9 **Αναστολή χρηματοδότησης**

Σε περίπτωση άσκησης δίωξης κατά του αρχηγού κόμματος ή του προέδρου κοινοβουλευτικής ομάδας ή κατά περισσότερων του ενός δεκάτου και σε κάθε περίπτωση περισσοτέρων των δύο μελών της κοινοβουλευτικής ομάδας ή του ενός πέμπτου των ευρωβουλευτών ή του ενός δεκάτου των μελών του κεντρικού οργάνου διοίκησης κόμματος ή συνασπισμού κομμάτων, σύμφωνα με το καταστατικό τους, για το εγκλήματα των άρθρων 187 και 187^A του Ποινικού Κώδικα, αναστέλλεται κάθε είδους κρατική χρηματοδότηση και οικονομική ενίσχυση που προβλέπονται στον παρόντα νόμουν. Για όσα από τα προαναφερόμενα πρόσωπα δεν είναι βουλευτές ή ευρωβουλευτές η αναστολή της κρατικής χρηματοδότησης επέρχεται από της εκδόσεως αμετακλήτου παραπεμπικού βουλεύματος Σε περίπτωση εκδόσεως αμετάκλητου απαλλακτικού βουλεύματος ή αμετάκλητης αθωωτικής απόφασης, αίρεται αναδρομικά η κατά τα ανωτέρω αναστολή και καταβάλλονται άτοκα στον δικαιούχο τα παρακρατηθέντα ποσά. Η κατά την παράγραφο 1 του παρόντος αναστολή, επέρχεται στην μεν περίπτωση του εδαφίου 1 με διάταξη του εισαγγελέα που ασκεί την ποινική δίωξη, στη δε περίπτωση του εδαφίου 2 με διάταξη του παραπεμπικού βουλεύματος. Η άρση της αναστολής της παραγράφου 2 επέρχεται με διάταξη της αμετάκλητης αθωωτικής απόφασης ή του βουλεύματος.

Άρθρο 10 **Ιδιωτική ενίσχυση**

1. Επιτρέπεται η ενίσχυση των πολιτικών κομμάτων και συνασπισμών σε χρήμα και σε είδος από Έλληνες πολίτες και νομικά πρόσωπα με έδρα την Ελλάδα.
2. Η ενίσχυση πολιτικών κομμάτων και συνασπισμών σε χρήμα και σε είδος από το ίδιο πρόσωπο κατά τη διάρκεια του ίδιου έτους δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει σε συνολική αξία το ποσό των είκοσι χιλιάδων ευρώ (20.000 €).
3. Όσοι ενισχύουν πολιτικά κόμματα ή συνασπισμούς υποχρεούνται να το αναφέρουν στη φορολογική τους δήλωση. Για την έκπτωση από το φορολογητέο εισόδημα, εντάσσεται στο τέλος της υποπαραγρ. I της παρ. 4 του άρθρο 38, του Ν. 4024/2011, το εξής: «το παραπάνω ισχύουν και για πολιτικά κόμματα».
4. Δεν επιτρέπεται εφεξής η χορήγηση δανείων από τράπεζες σε πολιτικά κόμματα και συνασπισμούς με οποιουσδήποτε όρους.

5. Απαγορεύεται η ενίσχυση πολιτικών κομμάτων και συνασπισμών σε χρήμα και σε είδος από:

α. φυσικά πρόσωπα, ν.π.δ.δ. και εταιρίες που αναλαμβάνουν έναντι του Δημοσίου ή νομικού προσώπου του ευρύτερου δημόσιου τομέα την εκτέλεση έργων ή προμηθειών ή την „αροχή υπηρεσιών.

β. Φυσικά πρόσωπα που δεν έχουν την ελληνική ιθαγένεια και νομικά πρόσωπα με αλλοδαπή έδρα..

γ. Έλληνες πολίτες που συνάπτουν δημόσιες συμβάσεις έργου, προμηθειών ή παροχής υπηρεσιών ή έχουν εμπορικές δοσοληψίες κάθε μορφής με το ελληνικό Δημόσιο ή δημόσια νομικά πρόσωπα.

δ. Έλληνες πολίτες που είναι ιδιοκτήτες ή εκδότες ημερήσιων ή περιοδικών εντύπων πανελλήνιας ή τοπικής κυκλοφορίας ή είναι ιδιοκτήτες ραδιοφωνικών ή τηλεοπτικών εν γένει σταθμών ή ιδιοκτήτες διαδικτυακών και τηλεπικοινωνιακών φορέων [καθώς και από συζύγους και κατιόντες αυτών].

6. Η χρηματική αποτίμηση των κάθε είδους ενισχύσεων σε είδος, καθώς και των άλλων παροχών από ιδιώτες προς πολιτικά κόμματα και συνασπισμούς, κατά τον παρόντα νόμο, γίνεται από την Επιτροπή Ελέγχου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ' ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ

Αρθρο 11

1. Επιτρέπεται η ενίσχυση των υποψήφιων βουλευτών σε χρήμα και σε είδος από Έλληνες πολίτες, σύμφωνα με τους ορισμούς του παρόντος άρθρου.

2. Οι παροχές σε χρήμα και σε είδος από το ίδιο φυσικό πρόσωπο προς τον αυτό υποψήφιο βουλευτή κατά τη διάρκεια της προεκλογικής περιόδου δεν επιτρέπεται να υπερβούν σε αξία το ποσό των είκοσι χιλιάδων ευρώ (€ 20.000).

3. Νομικά πρόσωπα με έδρα την Ελλάδα επιτρέπεται να ενισχύουν υποψήφιους βουλευτές κατά τη διάρκεια της προεκλογικής περιόδου, υπό τον όρο της προηγούμενης γνωστοποίησης της ενίσχυσης στην Επιτροπή Ελέγχου. Η Επιτροπή Ελέγχου αναρτά αμελλητί την γνωστοποίηση στην ιστοσελίδα της. Οι παροχές σε χρήμα και σε είδος προς τον αυτό υποψήφιο από το ίδιο νομικό πρόσωπο δεν επιτρέπεται να υπερβούν σε αξία το ποσό των είκοσι χιλιάδων ευρώ (€ 20.000).

4. Απαγορεύεται η κάθε είδους ενίσχυση υποψήφιων βουλευτών κατά τη διάρκεια της προεκλογικής περιόδου από:

α. Το κράτος και νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα.

β. Έλληνες πολίτες και νομικά πρόσωπα που συνάπτουν δημόσιες συμβάσεις έργου, προμηθειών ή παροχής υπηρεσιών ή έχουν εμπορικές δοσοληψίες κάθε μορφής με το ελληνικό Δημόσιο ή δημόσια νομικά πρόσωπα.

5. Η χρηματική αποτίμηση των κάθε είδους ενισχύσεων σε είδος, καθώς και των άλλων παροχών από ιδιώτες και νομικά πρόσωπα προς υποψήφιους βουλευτές, κατά τον παρόν άρθρο, γίνεται από την Επιτροπή Ελέγχου.

6. Οι ρυθμίσεις του παρόντος άρθρου αφορούν και τους υποψήφιους βουλευτές Επικρατείας και τους υποψήφιους Έλληνες αντιπροσώπους για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Άρθρο 12

Παροχές προς βουλευτές

1. Οι παροχές σε χρήμα και σε είδος προς εκλεγμένους βουλευτές κατά τη διάρκεια της αυτής βουλευτικής περιόδου από Έλληνες πολίτες ή νομικά πρόσωπα που εδρεύουν στην Ελλάδα δεν επιτρέπεται να υπερβούν το συνολικό ποσό των είκοσι χιλιάδων Ευρώ (€ 20.000).

2. Νομικά πρόσωπα που ενισχύουν βουλευτές με οποιοδήποτε τρόπο οφείλουν προηγουμένως να το γνωστοποιήσουν στην Επιτροπή Ελέγχου. Η Επιτροπή Ελέγχου αναρτά αμελλητί την γνωστοποίηση στην ιστοσελίδα της.

3. Μέσα σε προθεσμία τριών(3) μηνών από την εκλογή τους, βουλευτές που εκλέγονται για πρώτη φορά οφείλουν να γνωστοποιήσουν στην Επιτροπή Ελέγχου το σύνολο των προς αυτούς παροχών σε χρήμα και σε είδος κατά τη διάρκεια των είκοσι τεσσάρων μηνών πριν από την ημέρα των εκλογών. Η αυτή υποχρέωση ισχύει και για τους εκλεγόμενους για πρώτη φορά στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

4. Οι διατάξεις των παραγράφων 4, 5 και 6 του προηγούμενου άρθρου εφαρμόζονται αναλόγως και για τις παροχές προς εκλεγμένους βουλευτές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'

ΠΡΟΕΚΛΟΓΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

Άρθρο 13

Αποτίμηση προεκλογικών δαπανών

1. Οι προεκλογικές δαπάνες των πολιτικών κομμάτων, των συνασπισμών και των υποψήφιων βουλευτών αποτιμώνται βάσει επίσημων παραστατικών και τεκμηρίων κόστους.

2. Μέσα στο πρώτο τρίμηνο κάθε έτους, η Επιτροπή Ελέγχου συντάσσει και αναρτά στην ιστοσελίδα της κατάλογο με το τεκμαιρόμενο κόστος συγκεκριμένων δραστηριοτήτων και μέσων άμεσης ή έμμεσης προβολής πολιτικών κομμάτων, συνασπισμών και υποψήφιων βουλευτών. Προς τούτο, λαμβάνει υπ' όψη τις συνθήκες κάθε εκλογικής περιφέρειας, συμπεριλαμβανομένου και του δείκτη τιμών καταναλωτή. Για τον υπολογισμό του τεκμαιρόμενου κόστους, η Επιτροπή Ελέγχου μπορεί να διεξάγει κάθε είδους ελέγχους και αυτοψία, είτε η ίδια είτε μέσω της οικείας Τοπικής Επιτροπής Ελέγχου. Το εξαγόμενο τεκμήριο κόστους είναι μαχητό.

3. Στις προεκλογικές δαπάνες συνυπολογίζεται και η αξία των κάθε είδους παροχών και διευκολύνσεων προς το ευρύ κοινό των κομμάτων και συνασπισμών, των υποψήφιων βουλευτών, καθώς και των τρίτων που ενεργούν για λογαριασμό των τελευταίων.

4. Προεκλογικές δαπάνες θεωρούνται αυτές που καταβάλλονται δύο μήνες πριν από την διεξαγωγή των γενικών εκλογών ή των ευρωπαϊκών εκλογών εφ' όσον, κατά την κρίση της Επιτροπής Ελέγχου, σχετίζονται άμεσα με τις ανάγκες του προεκλογικού αγώνα. Σε περίπτωση διεξαγωγής γενικών εκλογών κατά το τέταρτο έτος της βουλευτικής περιόδου, προεκλογικές δαπάνες θεωρούνται αυτές που καταβάλλονται έξη(6) μήνες πριν από την διεξαγωγή τους.

Άρθρο 14 **Ανώτατο ύψος δαπανών κομμάτων**

Το ύψος των προεκλογικών δαπανών κάθε πολιτικού κόμματος ή συνασπισμού που συμμετέχει σε γενικές ή σε ευρωπαϊκές εκλογές δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει σε ποσό το είκοσι τοις εκατό (20%) της τελευταίας κάθε φορά τακτικής χρηματοδότησης, που καταβλήθηκε σε αυτό το κόμμα ή συνασπισμό.

Άρθρο 15 **Ανώτατο ύψος δαπανών υποψήφιων βουλευτών**

1. Το ανώτατο επιτρεπόμενο όριο εκλογικών δαπανών για κάθε υποψήφιο βουλευτή στις γενικές εκλογές καθορίζεται με βάση τον αριθμό των εδρών της εκλογικής περιφέρειας στην οποία θέτει υποψηφιότητα. Για τον καθορισμό του, πολλαπλασιάζεται το ποσό των είκοσι χιλιάδων ευρώ (20.000 €) επί συντελεστή για κάθε εκλογική περιφέρεια ως εξής:

- α. Για την πρώτη έδρα κάθε περιφέρειας, ο συντελεστής ορίζεται σε μια (1) μονάδα.
- β. Για τη δεύτερη και μέχρι και την έβδομη έδρα κάθε περιφέρειας, ο ανωτέρω συντελεστής αυξάνεται κατά πέντε δέκατα (0,5) ανά έδρα.
- γ. Για την όγδοη έδρα και μέχρι την δέκατη πέμπτη κάθε εκλογικής περιφέρειας, ο συντελεστής αυξάνεται κατά τρία δέκατα (0,3) ανά έδρα.
- δ. Για την δέκατη έκτη έδρα κάθε εκλογικής περιφέρειας και εφεξής, ο συντελεστής αυξάνεται κατά ένα δέκατο (0,1) ανά έδρα.

Για τις εκλογικές περιφέρειες Κυκλάδων και Δωδεκανήσου, ο κατά τα ανωτέρω οριζόμενος συντελεστής αυξάνεται κατά πέντε δέκατα (0,5).

2. Η Επιτροπή Ελέγχου, ύστερα από δημόσια διαβούλευση, μπορεί να αναπροσαρμόζει το ύψος των συντελεστών της προηγούμενης παραγράφου μια φορά κατ' έτος το πολύ. Προς τούτο, λαμβάνει υπ' όψη την εξέλιξη του δείκτη τιμών καταναλωτή και του διαφημιστικού κόστους για την προβολή μηνυμάτων στον τύπο.

3. Κατά το πρώτο τρίμηνο εκάστου έτους, η Επιτροπή Ελέγχου καθορίζει το ανώτατο όριο επιτρεπόμενων προεκλογικών δαπανών για κάθε εκλογική περιφέρεια.
4. Το ανώτατο επιτρεπόμενο όριο εκλογικών δαπανών για κάθε υποψήφιο βουλευτή επικρατείας ή ευρωβουλευτή καθορίζεται στο ύψος που ισχύει κάθε φορά για τους υποψήφιους βουλευτές της Α' εκλογικής περιφέρειας Αθηνών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'

ΠΡΟΕΚΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΒΟΛΗ ΚΟΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ ΚΑΙ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΕΙΣΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ ΕΚΛΟΓΙΚΟΥ ΑΓΩΝΑ

Άρθρο 16

Χόροι υπαίθριας προβολής πολιτικών μηνυμάτων

1. Οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης α' βαθμού καθορίζουν με απόφασή τους, που εκδίδεται μέσα σε ένα (1) μήνα από τον, κατά την παρ. 1 του άρθρου 3 του Ν. 2946/2001 (ΦΕΚ 224 Α'), καθορισμό χώρων για υπαίθρια διαφήμιση, ειδικότερους χώρους για την προβολή μηνυμάτων από τα πολιτικά κόμματα, τις μαθητικές, φοιτητικές, συνδικαλιστικές και συνεταιριστικές οργανώσεις, καθώς και τις ενώσεις προσώπων που δεν επιδιώκουν κερδοσκοπικούς σκοπούς, και σε ποσοστό που δεν μπορεί να είναι μικρότερο από το δέκα τοις εκατό (10%) της συνολικής επιφάνειας των χώρων, που έχουν καθοριστεί, νομίμως, για προβολή υπαίθριας διαφήμισης στον οικείο Ο.Τ.Α.. Με όμοια απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου καθορίζεται η διαδικασία και οι προϋποθέσεις χρήσεως των ανωτέρω χώρων.
2. Η διάθεση των χώρων της παραγράφου 1 γίνεται αναλογικά και επί ίσοις όροις, για τη χρήση τους δεν απαιτείται άδεια από οποιαδήποτε αρχή και δεν καταβάλλεται στον οικείο Ο.Τ.Α. τέλος διαφήμισης ή αποζημίωση χρήσης.
3. Κατά την περίοδο βουλευτικών, νομαρχιακών, δημοτικών και κοινοτικών εκλογών, ευρωεκλογών ή δημοψηφίσματος, τα δημοτικά και κοινοτικά συμβούλια υποχρεούνται, μέσα σε προθεσμία τεσσάρων (4) ημερών από την προκήρυξη των βουλευτικών εκλογών ή του δημοψηφίσματος ή τριάντα (30) ημερών πριν από τη διεξαγωγή των νομαρχιακών, δημοτικών και κοινοτικών εκλογών, να διαθέτουν με απόφασή τους στα κόμματα, στους συνασπισμούς και συνδυασμούς υποψηφίων για την προεκλογική προβολή τους, όλους τους χώρους, που καθορίστηκαν, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 3 του Ν. 2946/2001 (ΦΕΚ 224 Α'), για την προβολή υπαίθριας διαφήμισης στον οικείο Ο.Τ.Α.. Στην περίπτωση αυτή αναστέλλεται η ισχύς των συμβάσεων μισθώσεως των χώρων αυτών και μειώνεται ανάλογα το μίσθωμα. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, που εκδίδεται κάθε δύο χρόνια και μέσα στο μήνα Ιανουάριο, καθορίζεται ο τρόπος χρήσης των χώρων αυτών και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια.

Εντός οκτώ (8) ημερών από τη διεξαγωγή των εκλογών τα κόμματα, οι συνασπισμοί και οι συνδυασμοί υποχρεούνται, με δαπάνη τους, να αποκαταστήσουν τα πράγματα στην προηγούμενη κατάσταση.

4. Αν το δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο δεν διαθέτει, μέσα στην προθεσμία της προηγούμενης παραγράφου, τους ανωτέρω χώρους, αυτοί διατίθενται με απόφαση του οικείου Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας, που εκδίδεται υποχρεωτικώς εντός τριών ημερών από την πάροδο των ανωτέρω προθεσμιών και επιβάλλονται οι κυρώσεις που προβλέπονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 109 του Π.Δ. 55/1999 (ΦΕΚ 58 Α').

5. Η διάθεση των χώρων της παραγράφου 3 γίνεται αναλογικά και επί ίσοις όροις. Σε περίπτωση προηγούμενης γραπτής συμφωνίας πολιτικών κομμάτων, που συγκροτούν, σύμφωνα με τον Κανονισμό της Βουλής, κοινοβουλευτική ομάδα, ή των συνδυασμών υποψηφίων για τις νομαρχιακές, δημοτικές ή κοινοτικές εκλογές, αυτή είναι υποχρεωτική για τα δημοτικά ή κοινοτικά συμβούλια και τον Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας. Για τη χρήση των ανωτέρω χώρων δεν απαιτείται άδεια και δεν καταβάλλεται στον οικείο Ο.Τ.Α. τέλος διαφήμισης ή αποζημίωση χρήσης.

Άρθρο 17

Προβολή προεκλογικών μηνυμάτων των κομμάτων από τα ραδιοτηλεοπτικά μέσα

1.α. Κατά τη διάρκεια της προεκλογικής περιόδου οι δημόσιοι και οι ιδιωτικοί ραδιοφωνικοί και τηλεοπτικοί σταθμοί ελεύθερης λήψης, καθώς και οι φορείς παροχής συνδρομητικών ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών υπηρεσιών, κάθε μορφής, υποχρεούνται να μεταδίδουν μηνύματα κομμάτων και συνασπισμών σε διάρκεια που καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Τύπου και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, η οποία εκδίδεται μετά από γνώμη του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης και γνώμη της Διακομματικής Επιτροπής Εκλογών και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Με όμοια απόφαση, ο κατά τα ανωτέρω οριζόμενος χρόνος κατανέμεται μεταξύ των κομμάτων και των συνασπισμών με βάση την αρχή της αναλογικής ισότητας και την εξασφάλιση της μετάδοσης των θέσεων και του προγράμματος των κομμάτων και των συνασπισμών.

β. Η ανωτέρω μετάδοση διενεργείται δωρεάν και απαλλάσσεται από κάθε τέλος.

2. Με την κοινή υπουργική απόφαση της παραγράφου 1, κατά την αυτή διαδικασία και με κριτήριο την αναλογική ισότητα, καθορίζεται ο χρόνος που διατίθεται στα δελτία ειδήσεων των κρατικών και ιδιωτικών ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών σταθμών για την παρουσίαση της προεκλογικής δραστηριότητας των κομμάτων και των συνασπισμών ων κομμάτων.

3. Κανένα μήνυμα δεν επιτρέπεται να μεταδίδεται την προηγούμενη, καθώς και την ημέρα διεξαγωγής των εκλογών.

Άρθρο 18

Απαγορεύσεις για τα κόμματα κατά τη διάρκεια της προεκλογικής περιόδου

1. Κατά τη διάρκεια της προεκλογικής περιόδου απαγορεύεται στα κόμματα και τους συνασπισμούς κομμάτων:

α. Η ανάρτηση ή επικόλληση αεροπανό, πανό, αφισών και κάθε άλλου είδους υλικού προβολής, εκτός των χώρων της παραγράφου 3 του άρθρου 9.

β. Η μετάδοση από δημόσιους και ιδιωτικούς ραδιοφωνικούς και τηλεοπτικούς σταθμούς ελεύθερης λήψης, καθώς και από φορείς παροχής συνδρομητικών ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών υπηρεσιών, διαφημιστικών μηνυμάτων και μηνυμάτων κοινωνικού περιεχομένου του άρθρου 3 του Ν. 2328/1995 (ΦΕΚ 159 Α'), τα οποία προβάλλουν, με οποιονδήποτε τρόπο, πολιτικά κόμματα ή συνασπισμούς πολιτικών κομμάτων, με εξαίρεση τη μετάδοση τέτοιων διαφημιστικών μηνυμάτων. σύμφωνα με τα οριζόμενα στο προηγούμενο άρθρο.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Δημόσιας Τάξης καθορίζονται οι ώρες λειτουργίας και η κλίμακα έντασης των μεγαφωνικών εγκαταστάσεων των εκλογικών κέντρων, των γραφείων και των οχημάτων των κομμάτων, καθώς και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια. Τις ώρες της κοινής ησυχίας απαγορεύεται η χρήση των παραπάνω εγκαταστάσεων. Επίσης απαγορεύεται η χρήση τους, εφόσον γειτνιάζουν με νοσηλευτικά ιδρύματα και σχολεία.

Άρθρο 19

Απαγορεύσεις για τους υποψήφιους βουλευτές κατά την προεκλογική περίοδο

1. Κατά την προεκλογική περίοδο απαγορεύεται στους υποψήφιους βουλευτές:

α. Η ανάρτηση ή επικόλληση σε εξωτερικούς, δημόσιους ή ιδιωτικούς χώρους, καθώς και σε κάθε μορφής αυτοκινούμενα μέσα, αεροπανό, πανό, γιγαντοαφισών, αφισών, φωτογραφιών και κάθε άλλου είδους υλικού προβολής, η εγκατάσταση πρόσκαιρων κατασκευών οποιασδήποτε μορφής για την προσωπική τους προβολή, καθώς και η χρήση χρωστικών ουσιών και η αναγραφή συνθημάτων σε οποιονδήποτε εξωτερικό χώρο. Οι δήμαρχοι και οι πρόεδροι κοινοτήτων υποχρεούνται για την άμεση καθαιρεση των αεροπανό και πανό, την αποκόλληση των γιγαντοαφισών, αφισών, φωτογραφιών κ.λπ., την αποσυναρμολόγηση των πρόσκαιρων κατασκευών και τον καθαρισμό από χρωστικές ουσίες των εξωτερικών χώρων. Παράβαση της ανωτέρω υποχρέωσης, εφόσον έχει προηγηθεί σχετική έγγραφη ενημέρωση από την Τοπική Επιτροπή ελέγχου Εκλογικών Παραβάσεων της παραγράφου 9 του άρθρου 21 του παρόντος νόμου, επισύρει την κύρωση της παραγράφου 4 του άρθρου 27 του νόμου αυτού.

β. Η διακίνηση κάθε μορφής ένθετων φυλλαδίων μέσω του τύπου.

γ. Η προβολή διαφημιστικών μηνυμάτων μέσω των δημόσιων και ιδιωτικών ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών σταθμών ελεύθερης λήψης ή των φορέων παροχής συνδρομητικών ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών υπηρεσιών. Απαγορεύεται επίσης, από δημόσιους και ιδιωτικούς ραδιοφωνικούς και τηλεοπτικούς σταθμούς ελεύθερης λήψης, καθώς και από φορείς παροχής συνδρομητικών ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών υπηρεσιών, η μετάδοση κάθε είδους εκπομπών, οι οποίες παρουσιάζονται, αμέσως ή εμμέσως, από υποψήφιους βουλευτές.

δ. Η διακίνηση προεκλογικού υλικού από υποψήφιους βουλευτές μέσω του Δημοσίου, των Ν.Π.Δ.Δ. και των κρατικών Ν.Π.Ι.Δ..

ε. i. Η λειτουργία εκλογικών κέντρων από υποψήφιους ή από τρίτους χάριν υποψήφιων.

ii. Δεν περιλαμβάνονται στην έννοια του εκλογικού κέντρου τα πολιτικά γραφεία των υποψήφιων βουλευτών, εφόσον δεν είναι εγκατεστημένα σε ισόγειους χώρους. Εξαριούνται της απαγόρευσης εγκατάστασης, σε ισόγειους χώρους, πολιτικά γραφεία βουλευτών, τα οποία λειτουργούν, συνεχώς από την 31η Δεκεμβρίου 2000 μέχρι και την ημερομηνία διενέργειας των εκλογών.

iii. Για τους υποψήφιους βουλευτές, κατά τη διάρκεια της προεκλογικής περιόδου, ο επιτρεπόμενος αριθμός χρήσης πολιτικών γραφείων, ανεξαρτήτως του τόπου εγκατάστασής τους, δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τρία (3).

iv. Για τα πολιτικά γραφεία ισχύουν οι σχετικοί περιορισμοί της περίπτωσης α' της παρούσας παραγράφου, καθώς και απαγόρευση χρήσης μεγαφωνικών εγκαταστάσεων, με εξαίρεση την ύπαρξη πινακίδας με τα αναγκαία προσδιοριστικά στοιχεία του υποψήφιου βουλευτή.

v. Η παραχώρηση της χρήσης ή η μίσθωση υπαίθριων ή στεγαζόμενων χώρων, από και προς τρίτους, για τη λειτουργία εκλογικών κέντρων και εντευκτηρίων, κάθε μορφής, σε σχέση με την προβολή υποψηφιότητας βουλευτή, συνιστά ποινικό αδίκημα για τους κύριους των ακινήτων, τους εκμισθωτές και τους μισθωτές τούτων, το οποίο τιμωρείται με φυλάκιση, τουλάχιστον ενός έτους.

2. Οι εμφανίσεις υποψήφιων βουλευτών σε πάσης φύσεως εκπομπές δημόσιων ή ιδιωτικών ραδιοφωνικών ή τηλεοπτικών σταθμών ελεύθερης λήψης, καθώς και σε φορείς παροχής κάθε μορφής συνδρομητικών τηλεοπτικών υπηρεσιών, υπό οποιαδήποτε μορφή, επιτρέπεται, ως εξής:

α. Σε κάθε ραδιοφωνικό ή τηλεοπτικό σταθμό εθνικής εμβέλειας επιτρέπεται η εμφάνιση του υποψήφιου βουλευτή, κατά τη διάρκεια της προεκλογικής περιόδου, μόνο μία φορά.

β. Σε κάθε ραδιοφωνικό ή τηλεοπτικό σταθμό τοπικής ή περιφερειακής εμβέλειας, επιτρέπεται η εμφάνιση του υποψήφιου βουλευτή κατά τη διάρκεια της πιο πάνω περιόδου μέχρι δύο φορές.

γ. Ως εμφανίσεις κατά την έννοια της παρούσας παραγράφου θεωρούνται οι προσωπικές συνεντεύξεις των υποψηφίων, η συμμετοχή τους σε οργανωμένες συζητήσεις, περιλαμβανομένων και εκείνων που αφορούν τα δελτία ειδήσεων, καθώς

και η κάλυψη, κατόπιν αιτήματος του υποψήφιου βουλευτή, της προεκλογικής του δραστηριότητας.

3. Από τους περιορισμούς της προηγούμενης παραγράφου εξαιρούνται οι Πρόεδροι ή Αρχηγοί κομμάτων και οι υποψήφιοι βουλευτές επικρατείας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε' ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

Άρθρο 20 Οικονομικός Υπεύθυνος

1. Κάθε πολιτικό κόμμα έχει έναν υπεύθυνο για τη διαχείριση των οικονομικών του (Οικονομικός Υπεύθυνος) τον οποίο διορίζει, με ένα το πολύ αναπληρωτή, ο πρόεδρος ή επικεφαλής του κόμματος. Τον διορισμό του Οικονομικού Υπεύθυνου γνωστοποιεί ο πρόεδρος ή ο επικεφαλής στην Επιτροπή Ελέγχου έως την 31η Ιανουαρίου κάθε έτους. Ο πρόεδρος ή επικεφαλής γνωστοποιεί επίσης αμελλητί στην Επιτροπή και οποιαδήποτε μεταβολή στο πρόσωπο του Οικονομικού Υπεύθυνου και του αναπληρωτή του, κατά τη διάρκεια του έτους. Τα ονόματα του Οικονομικού Υπεύθυνου και του αναπληρωτή του αναρτώνται στην ιστοσελίδα της Επιτροπής Ελέγχου.

2. Ο Οικονομικός Υπεύθυνος ευθύνεται για την σύννομη διαχείριση των οικονομικών των πολιτικών κομμάτων και για την τήρηση των προβλεπόμενων βιβλίων και στοιχειών. Προς τούτο, τόσο ο ίδιος όσο και ο αναπληρωτής του, πρέπει να έχουν προσόντα ορκωτού ελεγκτή και να μπορούν να υπογράφουν βιβλία Γ' κατηγορίας. Ο Οικονομικός Υπεύθυνος προσυπογράφει τον ισολογισμό εσόδων και δαπανών των πολιτικών κομμάτων της παραγράφου 3 του άρθρου 24 του παρόντος νόμου, καθώς και την ειδική έκθεση προεκλογικών εσόδων και δαπανών της παραγράφου 4 του άρθρου 24.

3. Τα κόμματα και οι συνασπισμοί που εκπροσωπούνται στη Βουλή ή το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο οφείλουν να έχουν πιστοποιημένο λογιστήριο.

4. Οι βουλευτές και οι υποψήφιοι βουλευτές είναι οι ίδιοι υπεύθυνοι για τη διαχείριση των οικονομικών τους.

Άρθρο 21 Βιβλία εσόδων-εξόδων

1. Για τη διαχείριση των οικονομικών τους, τα πολιτικά κόμματα και οι συνασπισμοί ακολουθούν το διπλογραφικό σύστημα. Τηρούν θεωρημένα βιβλία Γ' κατηγορίας στα οποία καταχωρούν ιποχρεωτικά κατά κατηγορίες και χωριστά για κάθε μήνα όλα τα έσοδα και τις δαπάνες τους. Επίσης καταχωρούν χωριστά τα ποσά που συγκέντρωσε κάθε κόμμα κατά τον προεκλογικό αγώνα, καθώς και τις εκλογικές δαπάνες τους. Οι καταχωρήσεις γίνονται αμελλητί. Τα βιβλία θεωρεί κατ' έτος η Επιτροπή Ελέγχου.

2. Στα βιβλία που τηρούν οι συνασπισμοί καταχωρούνται και τα έσοδα και οι δαπάνες των κομμάτων που τους συγκροτούν.
3. Κάθε κόμμα και συνασπισμός τηρεί θεωρημένο ειδικό βιβλίο δωρητών, στο οποίο αναγράφονται αμελλητί τα στοιχεία ταυτότητας όσων εισφέρουν οποιοδήποτε ποσό ή άλλη παροχή σε είδος. Το βιβλίο αυτό είναι προσιτό και μπορεί να το ελέγξει μόνον η Επιτροπή Ελέγχου.
4. Για κάθε έσοδο και δαπάνη μνημονεύονται τα αντίστοιχα παραστατικά, τα οποία τηρούνται επί δέκα έτη τουλάχιστον.

Άρθρο 22

Συναλλαγές μέσω τραπεζικών λογαριασμών

1. Τα έσοδα και οι δαπάνες των πολιτικών κομμάτων και συνασπισμών διακινούνται υποχρεωτικά μέσω τριών(3) το πολύ ειδικών λογαριασμών, που τηρούνται σε διαφορετικές τράπεζες εγκατεστημένες στην Ελλάδα στο όνομα του Οικονομικού Υπεύθυνου. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου, η διακίνηση των εσόδων αφορά το σύνολο των αντίστοιχων ποσών, των δε δαπανών το ενενήντα τοις εκατό (90%) αυτών. Με ευθύνη της τράπεζας, ο καταθέτης οφείλει να δηλώνει τα στοιχεία της ταυτότητάς του, συμπεριλαμβανομένου του ΑΦΜ και της διεύθυνσής του. Οι λογαριασμοί της παρούσης παραγράφου γνωστοποιούνται στην Επιτροπή Ελέγχου εντός πέντε(5) ημερών από το άνοιγμά τους.
2. Το διπλότυπο της αντίστοιχης τραπεζικής συναλλαγής είναι το μόνο αναγνωριζόμενο παραστατικό για διακινήσεις χρήματος της προηγούμενης παραγράφου.
3. Σε δημόσιες συναθροίσεις και κάθε είδους εκδηλώσεις προς το ευρύ κοινό, τα κόμματα ή οι συνασπισμοί μπορούν να διαθέτουν διπλότυπες αποδείξεις εισφοράς, οι οποίες πρέπει να είναι αριθμημένες και θεωρημένες από την οικεία Δ.Ο.Υ. και στο στέλεχος των οποίων αναγράφεται υποχρεωτικά το ονοματεπώνυμο. Η συνολική είσπραξη δεν μπορεί να υπερβαίνει το ένα τρίτο (1/3) του ανώτατου επιτρεπόμενου ορίου εκλογικών δαπανών του αντίστοιχου κόμματος ή συνασπισμού.

Άρθρο 23

Υποχρεώσεις δημοσιότητας κομμάτων

1. Τα πολιτικά κόμματα και οι συνασπισμοί οφείλουν να αναρτούν αμελλητί στην ιστοσελίδα της Επιτροπής Ελέγχου, η οποία θα είναι προσιτή στο ευρύ κοινό:
  - α. Το ονοματεπώνυμο του Οικονομικού Υπεύθυνου και του αναπληρωτή του, καθώς και τα στοιχεία επικοινωνίας του.
  - β. Το ονοματεπώνυμο του δωρητή για κάθε παροχή προς αυτά σε είδος ή σε χρήμα που υπερβαίνει σε αξία το ποσό των χιλίων ευρώ (1.000 €) ετησίως.
  - γ. Το ύψος των εισφορών της παραγράφου 3 του προηγούμενου άρθρου του προηγούμενου έτους, με αναφορά του τόπου είσπραξης κάθε κονδυλίου.

- δ. Τις δαπάνες διαφημιστικής προβολής του προηγούμενου έτους.
2. Ειδικά κατά την διάρκεια της προεκλογικής περιόδου, τα πολιτικά κόμματα και οι συνασπισμοί αναρτούν στην ιστοσελίδα τους τα στοιχεία για τις παροχές, εισφορές και δαπάνες των περιπτώσεων β', γ' και δ' αντιστοίχως της προηγούμενης παραγράφου εντός διημέρου, οσοδήποτε και αν είναι το ύψος τους.
3. Τα πολιτικά κόμματα και οι συνασπισμοί συντάσσουν και δημοσιεύουν κατ' έτος ισολογισμό εσόδων και δαπανών. Αντίγραφο του ισολογισμού υποβάλλεται το πρώτο δίμηνο κάθε έτους στην Επιτροπή Ελέγχου, η οποία τον αναρτά στην ιστοσελίδα της.
4. Εντός δύο μηνών μετά την διενέργεια γενικών εκλογών ή ευρωπαϊκών εκλογών, τα πολιτικά κόμματα και οι συνασπισμοί συντάσσουν ειδική έκθεση εκλογικών εσόδων και δαπανών, στην οποία καταχωρούν, με αναφορά του αντίστοιχου παραστατικού, τα ποσά που συγκέντρωσαν κατά την προεκλογική περίοδο, καθώς και τις κατά την παράγραφο 4 του άρθρου 18 προεκλογικές δαπάνες. Την έκθεση αυτή υποβάλλουν αμέσως στην Επιτροπή Ελέγχου, η οποία την αναρτά στην ιστοσελίδα της. Η έκθεση δημοσιεύεται και στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στην έκθεση αυτή, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια ρυθμίζονται με απόφαση της Επιτροπής Ελέγχου, που αναρτάται στην ιστοσελίδα της και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Άρθρο 24

Υποχρεώσεις δημοσιότητας βουλευτών και υποψήφιων βουλευτών

1. Οι υπουργοί, βουλευτές και οι ευρωβουλευτές οφείλουν να διατηρούν ιστοσελίδα προσιτή στο ευρύ κοινό. Στην ιστοσελίδα υποχρεούνται να αναρτούν αμελλητί:
- α. Τις δηλώσεις περιουσιακής κατάστασης κατά **το άρθρο 2 του Ν.3213 / 2003** τους των τελευταίων πέντε ετών,
- β. Το ονοματεπώνυμο του δωρητή για κάθε παροχή προς αυτούς σε είδος ή σε χρήμα που υπερβαίνει σε αξία το ποσό των πεντακοσίων ευρώ (500 €) κατά τη διάρκεια του προηγούμενου έτους.
2. Την επαύριο της έναρξης της προεκλογικής περιόδου, υποψήφιοι βουλευτές και ευρωβουλευτές οφείλουν να δημιουργήσουν ιστοσελίδα ή να αφιερώσουν ειδικό πεδίο στην υφιστάμενη ιστοσελίδα τους για να αναρτούν σε αυτό τις παροχές προς αυτούς κατά τη διάρκεια της προεκλογικής περιόδου, καθώς και τις αντίστοιχες δαπάνες. Ειδικότερα, οφείλουν να αναρτούν το ονοματεπώνυμο των δωρητών τους για κάθε παροχή προς αυτούς σε είδος ή σε χρήμα που υπερβαίνει σε αξία το ποσό των πεντακοσίων ευρώ (500 €), καθώς και κάθε δαπάνη τους που υπερβαίνει το ποσό αυτό.
3. Τα έσοδα και οι δαπάνες των υποψήφιων βουλευτών διακινούνται υποχρεωτικά μέσω ενός το πολύ τραπεζικού λογαριασμού σε τράπεζα εγκατεστημένη στην Ελλάδα. Η διακίνηση των εσόδων αφορά το σύνολο των αντίστοιχων ποσών, των δε δαπανών το ενενήντα τοις εκατό (90%) αυτών. Με ευθύνη της τράπεζας, κάθε καταθέτης οφείλει να δηλώνει τα στοιχεία της ταυτότητάς του,

συμπεριλαμβανομένου του ΑΦΜ και της διεύθυνσής του. Ο λογαριασμός της παραγράφου αυτής γνωστοποιείται στην Επιτροπή Ελέγχου εντός πέντε (5) ημερών από το άνοιγμά του. 4. Εντός διμήνου από τη διεξαγωγή των εκλογών ή από το άνοιγμά του, οι υποψήφιοι βουλευτές ή ευρωβουλευτές, ανεξαρτήτως αν εξελέγησαν ή όχι, οφείλουν να υποβάλουν στην Επιτροπή Ελέγχου έκθεση στην οποία περιέχονται, κατά κατηγορίες, τα εκλογικά τους έσοδα και οι εκλογικές τους δαπάνες και μνημονεύονται τα αντίστοιχα παραστατικά, καθώς και συνοπτική κατάσταση των προεκλογικών εσόδων τους και δαπανών. Στην έκθεση προσαρτάται και κατάλογος με τα ονοματεπώνυμα δωρητών, που κατέβαλαν προς τον υποψήφιο ποσά μεγαλύτερα των εκατόν πενήντα ευρώ (150 €). Την έκθεση οφείλει να προσυπογράφει και ορκωτός ελεγκτής. Εάν οι υποψήφιοι εξελέγησαν, η έκθεση προσαρτάται και η συνοπτική κατάσταση αναρτώνται στην ιστοσελίδα τους, καθώς και στην ιστοσελίδα της Επιτροπής Ελέγχου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ'

ΚΥΡΩΣΕΙΣ

Άρθρο 25

Γενικές διατάξεις

1. Στα κόμματα, τους συνασπισμούς, τους βουλευτές, ευρωβουλευτές και τους υποψήφιους βουλευτές επιβάλλονται κυρώσεις σε περίπτωση παραβίασης διατάξεων του νόμου αυτού, σύμφωνα με όσα ορίζονται στα επόμενα άρθρα.

2.a. Μετά τη σύνταξη της έκθεσης της Επιτροπής Ελέγχου και εφόσον με αυτή προτείνεται η διαβίβαση του φακέλου στο Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο, κατ' άρθρο 27 του νόμου αυτού, ή η επιβολή κυρώσεων σε βάρος κομμάτων ή συνασπισμών, καθώς και υποψήφιων βουλευτών, αντίγραφό της κοινοποιείται με δικαστικό επιμελητή στα αρμόδια όργανα του κόμματος, κατ' άρθρο 20 ή στους υποψήφιους βουλευτές.

β. Τα ανωτέρω όργανα ή οι υποψήφιοι βουλευτές, υποβάλλουν, εντός αποκλειστικής προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών από την κοινοποίηση της έκθεσεως, παρατηρήσεις για αντίκρουση του περιεχομένου της.

γ. Η Επιτροπή ελέγχου, αφού τις εξετάσει, υποβάλλει την τελική της έκθεση στον Πρόεδρο του Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου, εφόσον διαπιστώνεται παράβαση που μπορεί να οδηγήσει σε έκπτωση από το βουλευτικό αξίωμα ή στον Πρόεδρο της Βουλής, εφόσον προτείνεται επιβολή κυρώσεων.

3. Οι κυρώσεις σε βάρος κομμάτων, συνασπισμών κομμάτων και υποψήφιων βουλευτών ανακοινώνονται από τον Πρόεδρο της Βουλής, σύμφωνα με την έκθεση και απόφαση της Επιτροπής ελέγχου. Η ανακοίνωση του Προέδρου της Βουλής δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την υποβολή της τελικής έκθεσης της Επιτροπής Ελέγχου και κοινοποιείται στον παραβάτη και στον Υπουργό Εσωτερικών.

4. Το πρόστιμο που επιβάλλεται σε κόμματα και συνασπισμούς εισπράττεται με παρακράτηση του ποσού από τη χρηματοδότηση του επόμενου έτους. Το πρόστιμο

που επιβάλλεται στα λοιπά κόμματα και τους υποψήφιους βουλευτές εισπράττεται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (Κ.Ε.Δ.Ε.).

5. Τα ένδικα βοηθήματα που ασκούνται από τα κόμματα, τους συνασπισμούς και τους υποψήφιους βουλευτές κατά των αποφάσεων επιβολής προστίμου, που αφορούν κυρώσεις, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου, εισάγουν διοικητικές διαφορές ουσίας, οι οποίες εκδικάζονται σε πρώτο και τελευταίο βαθμό από το Συμβούλιο της επικρατείας.

6. Με κοινή επόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Εσωτερικών, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται ο τρόπος είσπραξης του επιβαλλόμενου προστίμου και κάθε λεπτομέρεια σχετική με την εκτέλεση των κυρώσεων, που επιβάλλονται στα πολιτικά κόμματα και συνασπισμούς κομμάτων και στους υποψήφιους βουλευτές, κατά τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

Αρθρο 26

Κυρώσεις σε βάρος Πολιτικών Κομμάτων

1. Η υπέρβαση του ορίου της παραγράφου 1α του άρθρου 17 του παρόντος νόμου για τη ραδιοτηλεοπτική μετάδοση μηνυμάτων των κομμάτων και των συνασπισμών, τιμωρείται με πρόστιμο μέχρι το 40% της τελευταίας, κάθε φορά, καταβληθείσας σε αυτά τακτικής χρηματοδότησης. Αν το κόμμα δεν λαμβάνει τακτική χρηματοδότηση, τιμωρείται με πρόστιμο μέχρι εκατόν πενήντα χιλιάδες (150.000) ευρώ."

2. Η μη εμπρόθεσμη δημοσίευση του ετήσιου ισολογισμού, καθώς και της ειδικής έκθεσης εκλογικών εσόδων και δαπανών κόμματος ή συνασπισμού τιμωρείται με πρόστιμο ίσο με το 10% της τελευταίας κάθε φορά καταβληθείσας, στο κόμμα ή το συνασπισμό, τακτικής ή, αντίστοιχα, εκλογικής χρηματοδότησης.

3. Η ελλιπής ή αντικανονική τήρηση και ενημέρωση του βιβλίου εσόδων δαπανών, του ισολογισμού ή της ειδικής έκθεσης εκλογικών εσόδων και δαπανών τιμωρείται με πρόστιμο μέχρι το 50% της τελευταίας κάθε φορά καταβληθείσας σε αυτό, τακτικής ή, αντίστοιχα, εκλογικής χρηματοδότησης.

4. Τα πολιτικά κόμματα που χρηματοδοτούνται ή δέχονται κάθε είδους παροχή από φορείς ή πρόσωπα των παρ. 2 και 5 του άρθρου 10 του νόμου αυτού τιμωρούνται με πρόστιμο μέχρι το 50% της τελευταίας κάθε φορά καταβληθείσας σε αυτά τακτικής χρηματοδότησης και πρόστιμο ίσο με την αξία της χρηματοδότησης ή της παροχής σε είδος. Αν το κόμμα δεν λαμβάνει κρατική χρηματοδότηση, τιμωρείται με επιπλέον πρόστιμο μέχρι εκατόν πενήντα χιλιάδες (150.000) ευρώ.

4.a. Για αποδοχή χρηματοδότησης της προηγούμενης παραγράφου, ο Οικονομικός Υπεύθυνος του άρθρου 20 του παρόντος νόμου τιμωρείται με φυλάκιση έως δύο ετών κατά το άρθρο 259 του ΠΚ5. Για τα κόμματα και τους συνασπισμούς που λαμβάνουν μόνον εκλογική χρηματοδότηση από το Κράτος, το ύψος του προστίμου που προβλέπεται στις προηγούμενες παραγράφους υπολογίζεται με βάση τη χρηματοδότηση αυτή.

6. Η υπέρβαση του επιτρεπόμενου ανώτατου ύψους εκλογικών δαπανών τιμωρείται με πρόστιμο ίσο με το διπλάσιο του ποσού της υπέρβασης. Αν η υπέρβαση είναι μεγαλύτερη από το 50% του ανώτατου επιτρεπόμενου ύψους εκλογικών δαπανών, επιβάλλεται, εκτός από το πρόστιμο, και η στέρηση της τακτικής χρηματοδότησης του επόμενου έτους.

7. Για κάθε παράβαση της περ. α` της παρ.1 του άρθρου 18 επιβάλλεται πρόστιμο ίσο με το 5% της τελευταίας, κάθε φορά, καταβληθείσας προς το κόμμα ή το συνασπισμό τακτικής χρηματοδότησης ή με πρόστιμο μέχρι δεκαπέντε χιλιάδων (15.000) ευρώ, αν πρόκειται για κόμμα ή συνασπισμό που δεν λαμβάνει κρατική χρηματοδότηση.

9. Για κάθε παράβαση της περ. β` της παρ.1 του άρθρου 18 επιβάλλεται πρόστιμο μέχρι το 10% της τελευταίας, κάθε φορά, καταβληθείσας προς το κόμμα ή το συνασπισμό τακτικής χρηματοδότησης ή με πρόστιμο δεκαπέντε χιλιάδων (15.000) ευρώ, αν πρόκειται για κόμμα ή συνασπισμό που δεν λαμβάνει κρατική χρηματοδότηση.

Αρθρο 27

Κυρώσεις σε βάρος υποψήφιων και εκλεγμένων βουλευτών και ευρωβουλευτών

1. Σε περίπτωση παραβίασης του άρθρου 24, τίθεται αποκλειστική προθεσμία δεκαπέντε ημερών για άρση της παράβασης. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης επιβάλλεται πρόστιμο μέχρι το 10% της ετήσιας βουλευτικής αποζημίωσης.

2. Υποψήφιοι ή εκλεγμένοι βουλευτές ή ευρωβουλευτές που δέχθηκαν χρηματοδότηση κατά παράβαση των άρθρων 11 και 12 του παρόντος νόμου, τιμωρούνται πρόστιμο μέχρι το 50% της ετήσιας βουλευτικής αποζημίωσης και πρόστιμο ίσο με την αξία της χρηματοδότησης ή της παροχής σε είδος και Ποινή φυλάκισης έως και δύο ετών, κατά το άρθρο 259 του ΠΚ.

3. Σε περίπτωση παράβασης των περιπτώσεων α` και β` της παρ. 1 του άρθρου 19 επιβάλλεται στον υποψήφιο βουλευτή πρόστιμο μέχρι του ύψους της ετήσιας βουλευτικής αποζημίωσης, ανάλογα με τη σοβαρότητα, τον αριθμό και τη συχνότητα των παραβάσεων, καθώς και την προκαλούμενη ρύπανση και προσβολή της αισθητικής.

4. Με την επιφύλαξη του επόμενου άρθρου, η υπέρβαση του επιτρεπόμενου ανώτατου ύψους εκλογικών δαπανών, όπως ορίζεται στο άρθρο 15, τιμωρείται με πρόστιμο μέχρι το δεκαπλάσιο της υπέρβασης.

5. Σε περίπτωση παράβασης της περίπτωσης γ` της παραγράφου 1 του άρθρου 19 επιβάλλεται, στον υποψήφιο βουλευτή, πρόστιμο μέχρι το διπλάσιο της ετήσιας βουλευτικής αποζημίωσης.

6. Σε περίπτωση παράβασης των περιπτώσεων ε.ii, ε.iii και ε.iv της παραγράφου 1 του άρθρου 19 του παρόντος νόμου, σχετικά με τα πολιτικά γραφεία των υποψήφιων

βουλευτών, επιβάλλεται, στους υποψήφιους βουλευτές, πρόστιμο μέχρι το ύψος της ετήσιας βουλευτικής αποζημίωσης.

Άρθρο 28 **Διοικητικές και ποινικές κυρώσεις σε βάρος τρίτων**

1. Τρίτοι, οι οποίοι παραβιάζουν τις διατάξεις των περιπτώσεων α΄ και β΄ των παραγράφων 1 των άρθρων 18 και 19 τιμωρούνται σύμφωνα με το άρθρο 458 Π. Κ..
2. Η παραβίαση από τους ραδιοφωνικούς και τηλεοπτικούς σταθμούς ελεύθερης λήψης, καθώς και από τους φορείς παροχής συνδρομητικών ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών υπηρεσιών, των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 17, της περ. β΄ της παρ. 1 του άρθρου 18, της περ. γ΄ της παρ. 1 του άρθρου 19 και της περ. γ΄ της παρ. 2 του αυτού άρθρου, εφόσον πρόκειται για κάλυψη της προεκλογικής δραστηριότητας υποψήφιων βουλευτών, χωρίς σχετικό αίτημά τους, καθώς και της εκδιδόμενης, κατ΄ Εξουσιοδότηση της παρ. 2 του άρθρου 30 του παρόντος νόμου, κοινής υπουργικής απόφασης, θεωρείται παραβίαση της ραδιοτηλεοπτικής νομοθεσίας και εφαρμόζονται οι διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 4 του Ν. 2328/1995 (ΦΕΚ 159 Α΄), όπως ισχύει, και της παρ. 1 του άρθρου 12 του Ν. 2644/1998 (ΦΕΚ 233 Α΄). Οι παραβιάσεις των διατάξεων που προαναφέρθηκαν συνιστούν, αντίστοιχα, ποινικά αδικήματα για τα οποία οι νόμιμοι εκπρόσωποι των ανωτέρω σταθμών τιμωρούνται, σωρευτικώς, με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον ενός έτους.
3. Στον ιδιοκτήτη του εντύπου που παραβίασε την απαγόρευση της περ. β΄ της παρ. 1 του άρθρου 19, καθώς και της περίπτωσης δ΄ της παρ. 7 του άρθρου 3 επιβάλλεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Τύπου και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, ύστερα από πρόταση της Επιτροπής Ελέγχου του άρθρου 3, πρόστιμο ύψους εκατόν πενήντα χιλιάδων (150.000) ευρώ, το οποίο εισπράττεται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (Κ.Ε.Δ.Ε.). Κάθε παράβαση είναι αυτοτελής και επισύρει την αυτοτελή, αντίστοιχα, επιβολή του ανωτέρω προστίμου.
4. Η μη τήρηση από τους δημάρχους και τους προέδρους των κοινοτήτων των υποχρεώσεων που απορρέουν από το τελευταίο εδάφιο της περ. α΄ της παρ. 1 του άρθρου 19 του παρόντος νόμου και υπό την προϋπόθεση ότι προηγήθηκε έγγραφη ενημέρωσή τους από την Τοπική Επιτροπή ελέγχου Εκλογικών Παραβάσεων της παρ. 7 του άρθρου 3 του νόμου αυτού, συνιστά ποινικό αδίκημα, που τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον έξι μηνών.
5. Σε φυσικά και νεμικά πρόσωπα που παραβιάσαν τις διατάξεις του παρόντος νόμου περί χρηματοδότησης προβλέπεται αποκλεισμός από τη μελλοντική ανάθεση και εκτέλεση δημοσίων έργων για διάστημα δύο ετών και χρηματικό πρόστιμο μέχρι το διπλάσιο της αξίας της κατά παράβαση παροχής.
6. Σε ιδιώτες οι οποίοι δεν αναφέρουν στην δήλωση φόρου εισοδήματος ή αναφέρουν ανακριβώς το ύψος της ενίσχυσης που κατέβαλαν σε πολιτικά κόμματα ή

συνασπισμούς κατά παράβαση της παραγράφου 4 του άρθρου 10 επιβάλλεται χρηματική ποινή τριπλάσια της αξίας της ενίσχυσης που κατέβαλαν.

Άρθρο 29
Έκπτωση από το βουλευτικό αξίωμα

1. Η Επιτροπή Ελέγχου, αν διαπιστώσει ότι εκλεγείς βουλευτής ή τρίτος προς όφελος του λειτούργησε εκλογικό κέντρο κατά τη διάρκεια της προεκλογικής περιόδου, κατά παράβαση του άρθρου 19 παρ. 1 περίπτωση ε.ι. του παρόντος νόμου, ή υπερέβη κατά πενήντα τοις εκατό (50%) το ανώτατο όριο των εκλογικών δαπανών, της αυτό εκάστοτε ισχύει στη συγκεκριμένη εκλογική περιφέρεια, σύμφωνα με άρθρο 15 του παρόντος νόμου, συντάσσει έκθεση και υποβάλλει τον σχετικό φάκελο με όλα τα αποδεικτικά έγγραφα και στοιχεία στο Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο.
2. Ενώπιον του Ανώτατου Ειδικού Δικαστηρίου ακολουθείται η διαδικασία του ν. 345/1976 (Α' 141), όπως κάθε φορά ισχύει.
- 3 Μετά από εκτίμηση του αποδεικτικού υλικού, το Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο μπορεί να επιβάλλει ως κύρωση την έκπτωση από το βουλευτικό αξίωμα.

Αθίνα, 19-11-13

Οι προτείνοντες βουλευτές

Φώτης Κουβέλης

Αναγνωστάκης Δημήτρης

Γιαννακάκη Μαρία

Κυρίτσης Γιώργος

Λυκούδης Σπύρος

Μάρκου Κατερίνα

Ξηροτύρη Ασημίνα

Οικονόμου Βασίλης

Πανούσης Ιωάννης

Ρεπούση Μαρία

Τσούκαλης Νίκος

Φούντα Νίκη

Ψαριανός Γρηγόρης

Ψύρρας Θωμάς